

AMMONIUMSULFAT

Revisjonsdato: 16/4/2011

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliet navn	AMMONIUMSULFAT
Kjemisk navn	Ammoniumsulfat
Formel	(NH ₄) ₂ SO ₄
CAS-nr	7783-20-2
Indeks-nr	231-984-1
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	20.4.2007

1.2 Relevante identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen, samt anvendelser som frarådes

Anvendelse	Kjem.tekn.industri.
Anvendelser som frarådes	Kan reagere kraftig med visse kjemikalier. Bland aldri med andre stoffer uten å vite at det er risikofritt. Avgir giftige gasser ved oppvarming.

1.3 Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent, importør	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601
E-post	office@permakem.no
Internett	www.permakem.no
Utarbeidet av	Security Consult
Omsetter	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601

1.4 Nødtelefon	Ambulanse: 113 Brann: 110 Politiet: 112 Giftinformasjonen: 22 59 13 00.
----------------	--

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

2.2 Merkningselementer

R-setninger	Ikke klassifisert som merkepliktig i henhold til EUs direktiver 67/548/EEC.
-------------	---

2.3 Andre farer

Svakt irriterende på huden. Ammoniumsulfat avgir ammoniakk ved kontakt med sterke baser. Kan reagere kraftig med visse kjemikalier. Bland aldri med andre stoffer uten å vite at det er risikofritt. Avgir giftige gasser ved oppvarming.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Ammoniumsulfat (NH ₄) ₂ SO ₄	CAS NR: 7783-20-2	IK,IK		60-100

SIKKERHETSATABLAD

AMMONIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 16/4/2011

Tegnforklaring R-setningenes fullstendige ordlyd finnes i seksjon 16. Tx=Meget Giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, IK=Ikke klassifiseringspliktig, E=Eksplodiv, O=Oksyderende, Fx=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig. Forklaring til relevante fare- og risikosekninger finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer Ingen inngående ingredienser bidrar til klassifisering.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding Flytt til frisk luft. Skyll munn, nese og svelg med vann.

Hudkontakt Vask med såpe og vann. Fjern tilsølte klær og fortsett vaskingen.

Øyekontakt Skyll øynene med rikelige mengder vann i minst 15 minutter og oppsøk lege.

Svelging Drikk rikelige mengder vann. Ved skadesymptomer søkes legehjelp.

Medisinsk informasjon Om nødvendig kontakt Giftinformasjonssentralen Tlf 22 59 13 00.

Helsekontroll Symptomatisk behandling.

4.2 Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede Kan virke irriterende på øynene. Kan virke svakt irriterende på huden.

4.3 Angivelse av om øyeblikkelig legehjelp og særlig behandling er nødvendig Under normale omstendigheter oppstår det ikke risiko eller helseproblemer med bruk av produktet. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer- søk legehjelp.

Annen informasjon Fjern den skadede fra eksponering. Vask straks med såpe og vann. Fjern tilsølte klær og fortsett vaskingen.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler Pulver, CO₂,skum eller vann i spredt stråle.

Uegnede slukningsmidler Ingen spesielle advarsler.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen Ikke brennbart, men ved oppvarming spaltes materialet og danner meget giftige gasser som svoveloksyder(SO_x), nitrogenoksyder (NO_x) og ammoniakk (NH₃)

5.3 Råd til brannbekjempningspersonale Bruk åndedrettsbeskyttelse ved slukking av brann.

Annen informasjon Avskjerm brannen og evakuer et område på 800 m rundt brannen.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige sikkerhetsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprosedyrer Bruk personlig verneutstyr som angitt i pkt. 8.

6.2 Miljøbeskyttelsestiltak Samles opp for destruksjon.

6.3 Metoder og utstyr til inndemning og opprensning Samles opp mekanisk og sendes til destruksjon.

6.4 Henvisning til andre avsnitt Se avsnitt 13 for viderebehandling av avfall.

7. HÅNTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering Unngå støvutvikling.

7.2 Forhold for sikker oppbevaring, herunder eventuell uforenlighet Lagres tørt, adskilt fra alkaliske stoffer og nitritter.

Spesielle egenskaper og farer Må ikke komme i kontakt med alkalisk reagerende stoffer.

7.3 Særlige anvendelser Kjemisk/teknisk industri.

Annen informasjon Tom forbrukt emballasje behandles etter forskriftene, og kastes sammen med vanlig industriavfall.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

SIKKERHETSDATABLAD

AMMONIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 16/4/2011

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Type	Anm.	År
			mg/m3	ppm	mg/m3	ppm			
Ammoniumsulfat (NH4)2SO4		7783-20-2	10.000						1996

Administrativ norm anmerkning

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sørg for god ventilasjon.

Åndedrettsvern

Bruk støvmaske ved støvutvikling.(Filter type P2)

Øyevern

Bruk vernebriller. Øyeskyllemuligheter nær arbeidsplass skal være tilgjengelig.

Håndvern

Bruk gummihandsker ved berøring. Hansketypen må være av motstandsdyktig materiale og man bør søke råd hos hanske leverandøren.

Annet hudvern enn håndvern

Lett beskyttende klær.

Annen informasjon

Hold arbeidstøy adskilt. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Vask hender før pauser og ved arbeidets slutt. Unngå innånding av støv.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form Pulver/granulat.

Farge Hvit.

Lukt Uten lukt.

pH løsning 5,5 (1%)

Tetthet 1,8 g/cm3

Løselighet i vann 754 g/lv/20°C

Dekomponeringstemperatur 280 °C

9.2 Andre opplysninger

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

10.2 Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under normale forhold. Unngå oppvarming.

10.3 Risiko for farlige reaksjoner

10.4 Forhold som skal unngås

10.5 Materialer som skal unngås

Reagerer med alkaliske stoffer og nitritter.

10.6 Farlige nedbrytningsprodukter

Med alkaliske stoffer vil det utvikles ammoniakk-gass og svoveldioksyd.

Annen informasjon

Ingen spesielle opplysninger.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Innånding Kan gi irritasjon i luftveiene.

Hudkontakt Langvarig kontakt kan føre til irritasjon av huden.

Øyekontakt Støv i øynene kan forårsake irritasjon.

Svelging Kan forårsake sår hals, smerter i underlivet, kvalme, brekninger, diare og lign.

Akutte og kroniske skadevirkninger Ingen kroniske effekter er påvist.

Allergi Ikke påvist allergiske effekter.

Mutagenitet Ingen spesielle opplysninger

Kreft Stoffet er ikke oppført på kreftlisten.

Reproduksjon Ingen spesielle opplysninger.

Annen toksikologisk informasjon Det er ikke kjent noe tilfelle av forgiftning forårsaket av produktet.

a.3000 mg/kg. b.640 mg/kg

LD50 Dermal

SIKKERHETSATABLAD

AMMONIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 16/4/2011

Annen informasjon Helsersikoen er liten ved normal håndtering.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Toksisitet	Grenseverdi for spillvann i kloakk i vassdrag NH4 + 20 mg/l 5 mg/l SO4 2- 200 mg/l ubegrenset 96h LC50(forfisk): >10 mg/l 48 h EC50(for Daphnia): > 10 mg/l EC50 Alger: > 10 mg/l
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Lett biologisk nedbrytbar.
12.3 Bioakkumuleringspotensiale	Ingen akkumulerende effekt.
12.4 Mobilitet i jord	Lett løselig.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Ikke aktuelt, basert på tilgjengelige data.
12.6 Andre skadevirkninger	Kan ikke klassifiseres som miljøskadelig i henhold til nåværende lovgivning og med nåværende informasjon om stoffet.
Annen informasjon	Grenseverdi for spillvann i kloakk i vassdrag NH4 + 20 mg/l 5 mg/l SO4 2- 200 mg/l ubegrenset Dødelighetsgrense for fisk 500 mg/l

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	Ikke klassifisert som spesialavfall. Avtal avfallsdisponering med kommuneing./miljøsjef/KLIF.
Emballasje	Tom forbrukt emballasje behandles etter forskriftene, og kastes sammen med vanlig industriavfall.
Annen informasjon	Deponeres på godkjent deponi.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

14.1 UN-nummer	
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	
14.3 Transportfareklasse(r)	
14.4 Emballasjegruppe	
14.5 Miljøfarer	
14.6 Særskilte forsiktighetsregler	
Annen informasjon	Ikke klassifisert som farlig gods etter ADR/RID- 2011.

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhet, helse og miljø	Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).
15.2 Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Ingen spesielle opplysninger utover det som er oppgitt i dette sikkerhetsdatablad.
Annen informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Henvisninger til viktig litteratur og datakilder	Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).
Første gang utgitt	25.3.1998
Utskriftsdato	20.4.2011

SIKKERHETSATABLAD

AMMONIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 16/4/2011

Annen informasjon

Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Forhold som dukker opp som skyldes manglende opplysninger til oss, er utenfor vår kontroll og må svares for av produsenten. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette HMS-datablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifikasjon.

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 of 20 May 2010 ---